

Padasjoen pappilassa tanssittiin ylennystä

Padasjoen pappilassa järjestettiin lauantaina 6.4.1918 tanssiaiset. Juhlan syynä oli se, että Pohjois-Hämeen I pataljoonan komentaja kapteeni Hans Kalm oli ylennetty majuriksi. Tanssittettava naisväki aristeli hieman tällaista juhlimista keskellä tykinjyskettä, mutta levottomuuden lisääntyessä Kalm kehotti vieraitaan uuteen valssiin.

Ennen kuin Kalmin pataljoona oli päässyt Padasjoelle oli aikaa vierähtänyt parisen viikkoa Kuhmoisissa 10.3. käydystä taistelusta. Sen jälkeen joukot olivat väsyneitä ja levon tarpeessa. Pikkutaisteluitakin käytiin Eräjärvellä, missä pataljoonan 3. komppania sitoi punaisten joukkoja siinä vaiheessa, kun toisilta suunnilta alkoi valkoisten suuri hyökkäys Tampereelle.

Kun se oli päässyt hyvään vauhtiin, Kalm katsoi olevan sopiva aika suunnata Päijänteen länsirantaa etelään, kohti Padasjokea ja Asikkalaa.

Paasjokea kohti kahdesta suunnasta

Valkoiset lähtivät Kuhmoisista kohti Padasjokea maaliskuun 21. päivänä. Kalm lähetti vänrikki Ilmari Pohjanpalon johtaman toisen komppanian kiertämään Kello-salmen kautta Mainiemelle. Väepeli Hans Holopaisen johtama ensimmäinen komppania eteni päätien suunnassa kohti Taulun risteystä.

Punaiset tekivät vastarintaa niin tarkkakaasti, ettei hyökkäys onnistunut, vaan siinä menetettiin kaksi miestä. Pohjanpalon joukot asettuivat Kellosalmelle ja Holopai-

sen Arrakoskelle.

Kalm aloitti sissitoiminnan, jonka tarkoituksena oli aiheuttaa levottomuutta punaisten joukoissa. Öisin Padasjoen ympäristöön edenneet hiihtopartiot ammuskelivat ja heittelivät käsikranaatteja. Käsipommeja opittiin räjäyttämään niin, että ne toisiinsa ajoitettuina kuulostivat ensin tykin lähtölaukauksilta ja sitten maahan iskeytyviltä kranaateilta.

Viholliselle aiheutettiin monella tavalla vahinkoa. Näissä sissihyökkäyksissä saatiin surmattua mm. venäläinen tykistöpäällikkö.

Propagandasodassa osoitti taituruutta Kalmin neuvonantajakseen nimittämä maisteri Lauri Pihkala. Hänen kynästään syntyi lentolehtinen, joka oli otsikoitu: "Ikäviä tietoja punaryssille yleensä ja hyviä neuvoja Padasjoella oleville punaryssille erityisesti."

Siinä kumottiin kapinahallituksen äänenkannattajan "Kansanvaltuutettujen Teidonantoja" -lehden väite pakokauhusta valkokaartilaiden keskuudessa pohjoisella rintamalla ja kerrottiin Padasjoen puolustajille Tampereen taistelujen kehittymisestä. Lentolehtinen päättyi neuvoon:

"Tällä hetkellä Teidän on viisainta joko perääntyä nopeasti välttääksenne saarroksen tahi hyökätä meidän kimppuumme. Toimettomana maleksiminen Padasjoella tuottaa Teille musertavimman tuhon."

Propagandalehtinen oli päivätty Kuhmoisissa 24. maaliskuuta. Kalmin joukot miehittivät Padasjoen Marianpäivänä 25. maaliskuuta. Yön aikana siellä olleet punai-

set olivat jättäneet asemansa tyhjiksi ja vetäytyneet Maakeskeen.

Punaiset lähes ilmikapinassa

Pihkalan propagandalehtisellä oli varmasti vaikutuksensa punaisten mielialoihin, mutta perääntymiseen oli muitakin syitä.

Padasjoen puolustajina oli mm. Lahden punakaartin rykmentin neljännen pataljoonan kolmas komppania, joka helmikuun lopulla annetun kolmen päivän pikakoulutuksen jälkeen oli siirretty ensin Vääkseen vartiopalvelukseen ja sitten Padasjoen kirkolle Kuhmoisten toisen taistelun jälkeen.

Kalmin joukkojen ilmaantuessa Padasjoen pohjoispuolelle miehistö eli kapinatunelmassa. Palkkoja ei oltu maksettu ja komppanian päällikkö Kalle Laine oli kaartilaisien mielestä täysi porvari. Hän oli työväestön vihoissa ennestään siksi, ettei hän järjestäytymättömänä sahalla töissä ollessaan ollut katsonut ammattijärjestön päätösten sitovan itseään.

Marianpäivän aattona komppania perääntyi siis ilman pakottavaa syytä Maakeskeen. Siellä suuri osa miehistöä teki omavaltaisen päätöksen palata rintamalta ilman päällikköä Lahteen tämän vastustuksesta ja uhkailusta huolimatta.

Karanneita miehiä oli 63. Heidät riisuttiin aseista ja pidettiin putkassa pari päivää. Lahden rykmentin ylipäällikkö Nestori Linnanen pakotti pistoolilla uhaten karkurit uudelleen aseisiin Kalkkisten rintamalle.

Kapinakomppanian päällikkö Laine palasi myöhemmin omia aikojaan Lahteen ja vaihdettiin muihin tehtäviin, joita hän hoiti esikunnan valvonnassa.

Padasjoen rintamavastuussa oli kaksi muutakin komppaniaa sekä tykkipatteri. Näistä toinen lähetettiin jo ennen Kalmin hyökkäystä vartioon Lahden eteläpuolelle saksalaisia vastaan.

Marianpäivänä iltana valkoisten rintamalinja kulki Nyystölästä Auttoisille. Punaiset olivat perääntyneet Maakeskeen ja osin Kurhilaan.

Punakaartin Lahden rykmentin esikuntaa: vasemmalta Ilmari Roos, Nestori Linnanen ja Teodor Huurre. – Lahden kaupunginmuseo.

Hans Kalm – itsepäinen ja omavaltainen taistelija

”Tähänastinen elämäni on ollut jotensakin vaiherikasta, ei seikkailunhalun tähden vaan kohtalon pakosta.”

Näissä sanoilla aloitti virolainen vapausoturi, majuri Hans Kalm esittelynsä Asikkalan kunnanvaltuustolle heinäkuussa 1918. Kalmin johtama Pohjois-Hämeen I pataljoona oli keväällä taistellut tiensä pohjoisesta Asikkalan läpi Lahteen ja valtuusto piti häntä Asikkalan vapauttajana.

Viron Pilkitveren pitäjässä 21. huhtikuuta 1889 syntynyt Hans Kalm oli maanviljelijän poika. Kansakoulun jälkeen hän lähti merenkulkukouluun, mutta erosi sieltä, kun ei pitänyt venäläisistä opettajista. Hän kävi Suomessa Mustialan maanviljelysopiston.

Viroon palattuaan Kalm joutui sotaan ja heti kohta upseerikouluun ja yleni Venäjän armeijassa pataljoonan komentajaksi Galitsiassa. Kun bolshevikkikapina alkoi, hän karkasi armeijasta matkustaakseen kotimaahansa.

Näin hän kertoi itse muistiinpanoissaan:

”Karkasin rykmentistäni, joka silloin oli Galitsiassa, elokuussa 1917, aikoen päästä Viroon, mutta jouduin Kijevissä bolshevikien vankeuteen. Pälkähästä pääsin kuitenkin lokakuussa 1917 pakoon romanialaisten upseerituttavieni avulla ja monien seikkailujen jälkeen saavuin Viroon lokakuun lopussa. Virossa ryhdyin muiden mukana muodostamaan virolaista armeijaa ja olin määrätty I:n Virolaisen rykmentin III:n pataljoonan komentajaksi.”

Kalmin oleskelu kotimaassa jäi kuitenkin lyhytaikaiseksi. Poliittiset vastustajat polttivat hänen kotitalonsa siinä toivossa

Majuri Hans Kalm käsivarressaan Pohjan Poikien tunnus. – Sotamuseo

että talon mukana palaisivat talon pojatkin. Hans Kalm oli kuitenkin ehtinyt veljineen juuri lähteä pois. Kalm palasi eräiden ystäviensä kanssa kotiseudulle ja murhasi koston kotinsa tuhoajat eli kuten hän Asikkalan kunnanvaltuustolle kertoi: ”Tein vaarattomaksi kahdeksan polttoon ja minun takajooni osallistunutta roistoa.”

Hän pakeni Suomeen, josta hän toivoi löytävänsä parempia mahdollisuuksia toimia venäläisten synnyttämää sortovaltaa

Päällikön kulkuvälineen oli ratsu. Tällä hevosella Hans Kalm ratsasti Kurhilasta Aurinkovuoren harjannetta pitkin tiedustelevaan punaisten varustuksia Vääk-syssä. – Otavan arkisto

vastaan.

Ähtärissä hän alkoi harjoittaa sotilastaitoja Tuomarniemen metsäopiston oppilaille, joita hän kutsui lentäväksi osastokseen. Tähän vapaaehtoisjoukkoon liittyi vähitellen niin paljon miehiä, että Kalm saattoi perustaa 23. helmikuuta 1918 oman pataljoonan, josta tuli Pohjois-Hämeen I pataljoona.

Omapäinen kun oli ja joukotkin itsenäisesti koottuja, Kalm myös toimi esimiehiään paljon kuuntelematta. Varsinainen konflikti syntyi huhtikuun puolivälissä, kun pataljoona määrättiin Karjalan rintamalle. Kalm ei totellut vaan hyökkäsi Vääkseen ja eteni edelleen Lahteen, missä hänen joukkonsa kohtasivat ensimmäisinä valkoisina etelästä edenneet saksalaiset. Kurittomasta Kalmista oli tullut eräänlainen kansallissankari.

Samankaltaista itsepäisyyttä Hans Kalm osoitti seuraavana vuonna Viron itsenäisyysodassa, missä hän johti Suomesta Viroon vapaaehtoisena lähteneitä Pohjan Poikia.

Riideltyään monin tavoin esimiestensä kanssa Kalm hankkiutui hyökkäämään Inkeriin ja Pietariin jopa 10 000 miehen voimin. Suomalaisen avustusjärjestön johto

pani kuitenkin tällaisille hankkeille lopun.

Myöhemmin Kalm siirtyi Yhdysvaltoihin ja valmistui siellä lääkäriksi vuonna 1932. Suomeen hän palasi vuonna 1957, harjoitti lääkärinpraktiikkaa ja kuoli vuonna 1981.

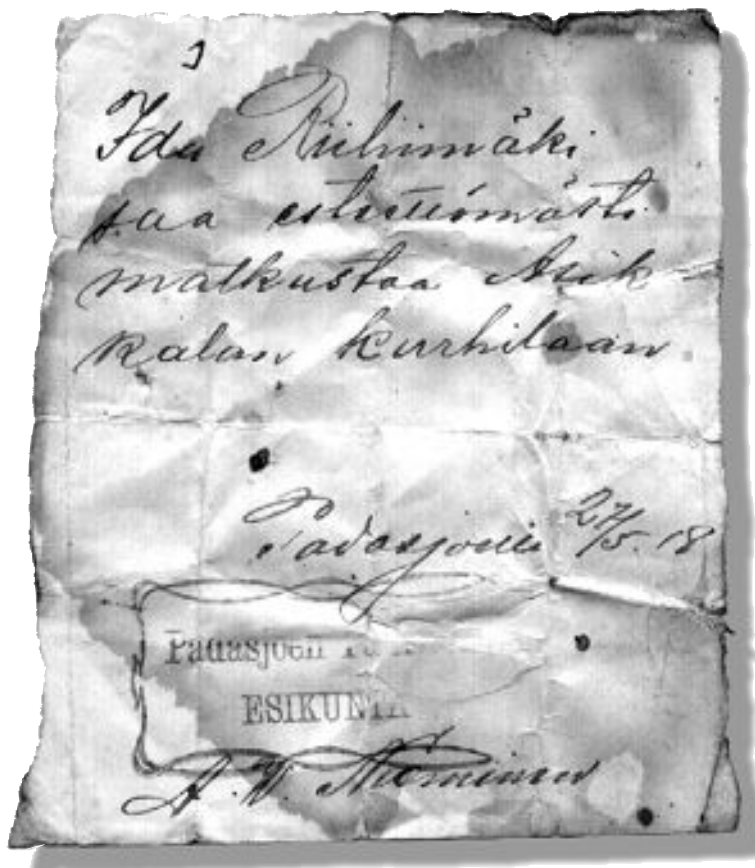
Opettaja korvattiin sopivalla ja kirkkoherra joutui kuulusteluihin

Huhtikuun alkupäivinä punainen Asikkala oli valkoisten saartama kolmelta suunnalta. Päijänteen länsipuolella Pohjois-Hämeen I pataljoona eli Kalmin joukot olivat edenneet Nyystölän ja Auttoisten linjalle. Päijänteen itäpuolella valkoisten rintamalinja kulki Karilanmaasta Arolan torpan kautta Onaliin. Heinolan suunnalla valkoisten ja punaisten rintamalinja oli asettunut Lusin ja Heinolan kirkonkylän väliin.

Punaisten asemat ja vartiopaikat olivat Kurhilaassa, Maakeskessä, Pulkkilassa,

Kalkkisissa, Onalin eteläpuolella ja Heinolassa. Asikkalasta muodostui punaisten koontumis- ja huoltokeskus eli kuten nimismiehen kertomuksessa kapina-ajalta Asikkalassa todettiin:

"Touhua ja puuhaa näytti olevan paljon. Milloin meni komppania punaisia Lahteen, milloin taas Padasjoelle päin, milloin taas Heinolaan päin. Sysmä näytti olleen heidän pyrkimystensä pääpiste ja sinne he yrittivät mennä Päijänteen länsipuolitse Kuhmoisten kautta ja itäpuolitse Heinolan kautta.

Vaikka huhtikuussa valta vaihtui, niin kulkuluvista ei silti päästy. Tällä luvalla syntymäkodissaan käynyt emäntä pääsi takaisin Kurhilaan. Lupa on kirjoitettu Padasjoen suojeluskunnan esikunnassa 27.5.1918.

Asikkala oli se paikka, missä he kävivät leppäässä ja syömässä."

Vääksyssä oli jatkuvasti ainakin yksi punakaartin komppania vartiopalveluksessa. Vääksyyn oli koottu viljaa eri kylistä ja muutakin elintarviketta punaisten joukkojen tarpeisiin pakko-otoilla.

Elää yritettiin niin kuin se tällaisessa sotatilassa oli mahdollista. Hankaluutta tuotti liikkuminen paikkakunnalle ja paikkakunnalta pois. Siihen tarvittiin matkustuslupa, jollaisen sai punakaartin esikunnasta Vääksyn kanavalta.

Matkapasseja sai suhteilla

Esikunnassa matkustuslupia eli matkapasseja kirjoittivat Heino Jokinen ja Juho Sinivaara. Jokista pidettiin niin tylynä, että passin hakijat turvautuivat mieluummin Sinivaaraan. Muitakin konsteja oli.

Tällainen luvattomien matkapassien kirjoittaja oli mm. punaisten verotuslautakunnan jäsen ja myöhemmin kruununpuustellin metsätöiden työnjohtaja kirvesmies Johan Kustaa Huovila Urajärvellä.

Kauppias Niilo Verho luonnehti jälkepäin Huovilaa luonteeltaan perin hyväluontoiseksi ja oikeudenmukaiseksi, joten hän toimissaan palveli myös porvareita.

Huovila joutui tästä tovereiden epäluulon alaiseksi, mutta toisaalta oli vaikuttamassa siihen, ettei Asikkalassa tapahtunut kovin suuria ilkeyksiä.

Opettaja vaihdetaan aatetta ajavaan

Kaikille asikkalalaisille elämä punaisten keskellä ei ollut helppoa. Anianpellon koulun opettaja Kaarle G. Tamminen joutui useita kertoja esikuntaan kuulusteluun ja osoittautui vaikeaksi tapaukseksi.

– Opettaja Tamminen on sanonnu ja solvannu punakaartin miehiä, että ne ovat suuria rosvoja ja roistoja, kertoi Tamminsen kuulustelupöytäkirja.

Tamminen vapautettiinkin Anianpellon koulun opettajan tehtävistä ja tilalle tuotiin

Lahdesta opettajaksi Aino Mattila. Tuolloin koulua käynyt Aune Sainio ei enää muista, millaista aatteellisuutta hänen tunneillaan jaettiin.

Kapinan jälkeen Tamminen ei harmitellut niinkään opetustehtävistä pois joutumista kuin sitä, että Heimo Jokinen kävi häneltä useaan kertaan vaatimassa Tyynelän huvilan avaimia, jotta taloon voitaisiin majoittaa Vääksyssä majoilevia punakaartilaisia. Lopulta hän oli joutunut avaimet antamaan.

Pappila tarkastettiin 11 kertaa

Punaisten silmätikkuna oli erityisesti pitäjän uusi, vasta tammikuun alusta 1918 virkaansa astunut kirkkoherra K. R. Kares. Kun hän oli ollut kansanedustajanakin, hänen porvarillisuutensa tunnettiin tarkkaan.

Pappilaa epäiltiin myös etappipaikaksi Etelä-Suomesta tulevien miesten pyrkiessä Sysmään valkoisten puolelle. Pari kertaa siellä yöpyikin tällaisia suksilla kulkijoita.

Kares oli kiivasluontoinen mies ja useammin kuin kerran kuulustelu muuttui ankaraksi sanasodaksi.

Kerrankin kuulustelijana ollut puolijouppunut punaupseeri soitti esimiehilleen Lahteen:

– Mitä minä teen tämän Asikkalan kirkkoherran kanssa, kun se karjuu kuin leijona tutkintotilaisuudessa.

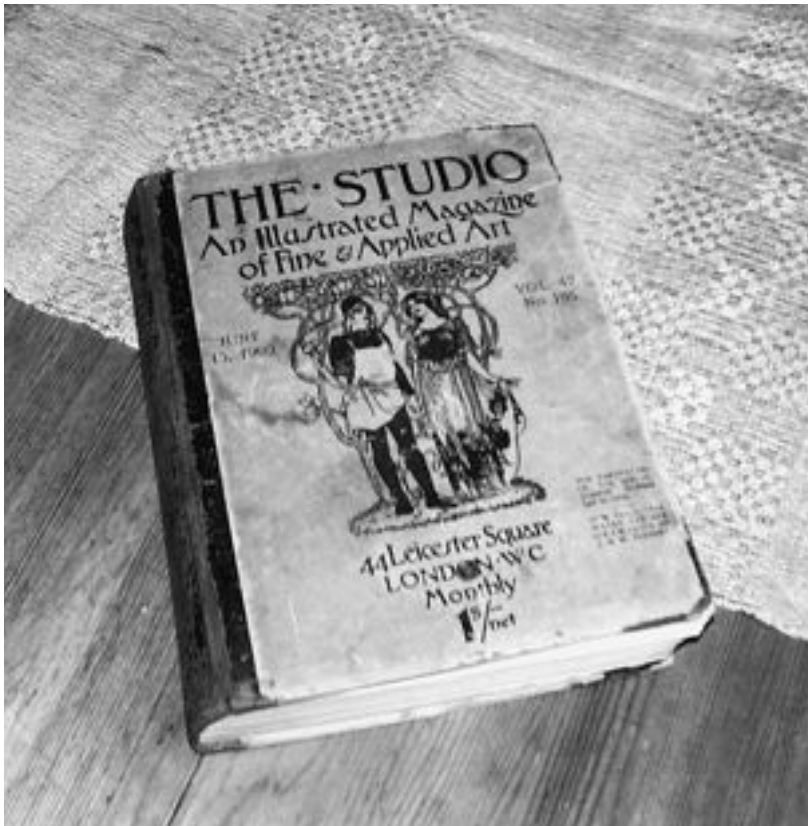
Lahdesta annettiin määräys tuoda kuulusteltava sinne. Puhelun aikana Kares sen verran rauhoittui, että totesi kuulustelijalleen:

– Sellaisia te olette. Monet lähiseurakuntien papit ovat menneet valkoisten puolelle, mutta minä ajattelin, että en pelkää omia kansalaisiani, vaan jään hoitamaan seurakuntaani tässäkin tilanteessa.

Siihen kuulustelija vastasi:

– Joka meihin on luottamuksensa pannut, sen ei tarvitse häpeään joutua. Kirkkoherra saa mennä kotiinsa.

Kirkonkylässä kirkkoherra Kares sai tukijan ja ystävän sosialisteihin luetusta kan-

*Koko kapina-ajan valtion-
talon tilanhoitaja Aarne
Crohns piti Kopsuontien
varrella Rauvalassa yöpöy-
dällään paksua englannin-
kielistä taidekirjaa. Piia-
sen enempää kuin työväki-
kään eivät piitanneet isän-
nän kirjasta, mikä oli tar-
koituskin. Crohns oli nimit-
tään leikannut kirjan sisälle
pienen pistoolin kätköpai-
kan ja siellä hän myös aset-
taan säilytti. Myöhemmin
hän totesi, että jos häntä
olisi tultu teloitettavaksi
hakemaan, ehtisihän aina-
kin kaksi hakijaa viedä mu-
kanaan. – Ilkka Tinnilän ko-
tiarkisto*

sakoulunopettaja Emil Töyrylästä. Opettaja ja pappi kävivät talven 1918 aikana monta syvällistä keskustelua ajan vaikeista kysymyksistä ja Töyrylä puolusti kirkkoherraa rohkeasti aatetovereitaan vastaan.

Konstaapeli piilleksi vainoojiaan

Etsityin asikkalalainen oli epäilemättä konstaapeli Erland Nieminen, jonka punakaarti oli riisunut aseista ja pannut viralta jo kertaalleen marraskuun suurlakon aikaan. Nieminen onnistui piileskelemään vangitsijoitaan.

Kalkkisten poliisi Vihtori Juvonen meni Sysmään valkoisten joukkoihin. Punaiset alkoivat silloin vainota hänen perhettään. Naapuri Juho Kustaa Riihelä meni silloin pelastamaan vaimon ja lapsen sanomalla: "Suottahan te näitä vihaatte."

Poliisin juuri lihotettua sikaa ei Riihelän sana kuitenkaan pelastanut vaan se päättyi punaisten patoihin.

Jotkut muutkin pitäjäläiset lähtivät evakkoon valkoisten alueelle Sysmään. Esko Riihelän vaari oli myllyssä, kun punaiset saapuivat Särkijärvelle. Hän heitti jauhopussit reesta aittaan ja emännän pirtistä rekeen ja lähti ajamaan kohti Sysmää.

Vankina esikunnassa joutui olemaan ainakin yhden yön opettaja Tamminen. Pittemmäksi ajaksi pidätetyiksi joutuivat Mustjärveltä Kartanonmäen kolme tytärtä. Heidät vietiin lopulta Lahteen. Syynä vangitsemiseen oli talon miesten lähteminen valkoisten puolelle ja tyttäreiden voimakkaat ja kuuluvalla äänellä esitetyt syytökset talon ryöstäjiä kohtaan.

Vangitut naiset saivat myöhemmin siirtyä Okeroisiin sukulaistensa luo.

Pahimmin ryöstetyiksi joutuivat ne talot, joista miespuolinen väki oli lähtenyt rintaman toiselle puolelle. Näitä olivat maanviljelijä Antti Uimosen koti Urajärvellä, maanviljelijä Sipi Koskisen talot Kalkkisisa, Arttu Seppälän talo Kopsuolla ja konstaapeli Niemisen koti Vääksyssä.

Uimosen talosta Urajärvellä olivat isä, äiti ja kaksi tytärtä lähteneet Sysmään ja

kolme poikaa oli rintamalla. Taloa olivat jääneet hoitamaan kaksi vierasta nuorta poikaa. Punaiset ottivat isäntäväen jättämän talon haltuunsa sotatalveksi.

Yksi toisensa jälkeen Uimosen siat joutuivat miehittäjien ruokapöytään. Yhtä karkuun päässyttä sikaa sotilaat joutuivat ajamaan ympäri pihaa, kunnes elikko pääsi liivahtamaan naapurin Halmeen pihan puolelle. Sekään ei pelastanut tappotuomiolta, muisteli ikkunasta sian kiinniottoa ja lahtausta katsellut Eeva Halme.

Sikojen jälkeen lahtipenkkiin joutuivat Uimosten kymmenen lehmää yksi kerrallaan, tuottivathan ne myös maitoa kuolemaansa asti.

Pitäjän länsipuolella punaiset tyhjänsivät mm. Toukolan Kurhilassa ja Alastalon ja Louhelan Hillilässä.

Vaikka kansanvaltuuskunta oli luvannut maksaa punakaartilaisille palkkaa, ei moni nähnyt rahojaan. Esimerkiksi Viitailasta kaartiin helmikuun puolivälissä liittynyt Kalle Marila sai palkkaa kaiken kaikkiaan vain 13 päivältä eli 195 markkaa.

Niinpä rahaa yritettiin saada mm. valtaamalla Asikkalan Säästöpankki. Ja työtömille järjestettiin metsätöitä. Kirilän kruununpuustellin metsissä Urajärvellä niitä teetti Juho Huovila. Tästä hän joutui sodan jälkeen tuomiolle ja kuritushuoneeseen, vaikka toimikin silloisen kunnallishallinnon määräyksestä.

Sotatapahtumia Pulkkilanharjulla

Heikki Ritavuoren laatimassa Kukonharjun historiikissa on pari sivua omistettu vuoden 1918 sotatapahtumille Pulkkilanharjulla.

Harjulle saapui maanantaina maaliskuun 18. päivänä kaksikymmentä valkokaartilaista. He asettuivat Koivikon huviin, jossa oli kaksi kamaria.

Joukossa oli mm. Viktor Lautakorpi Sysmästä ja rakennusmestari Nestor Niemisen poika.

Ritavuori mainitsee heidän käyttäytyneen kuin ihmiset ja olleen ystävällisiä. Aseistuksena miehillä oli kiväärejä, pistooleita ja käsikranaatteja.

Tähän aikaan valkoisilla oli joukkue Kalkkisissa, mutta Karilanmaata ei vielä ollut miehitetty.

Kaksi päivää myöhemmin eli 20.3. saapui Harjulle punaisia Vääksystä päin. Valkoiset olivat Kaarsalmella vahdissa ja siinä syntyi laukaustenvaihtoa ennenkuin vartiosto ve-

täytyi talolle.

Punaiset tulivat perässä. Heitä oli noin 300 ja heillä oli kaksi kuularuiskua. He alkoivat ampua konekivääreillään.

Mudanajossa ollut renki Nieminen oli juuri tyhjentänyt kuormansa pellolle, kun hän joutui suolle palatessaan hevosineen keskelle kuulasadetta. Hän riisui hevosen valjaista ja luoteja varoen vei sen suojaan talliin.

Punaisten tiedustelija saapui ratsastaen ottamaan selvää, vieläkö valkoisia oli talossa. Kun nämä jo olivat poistuneet, koko punaisten joukko ajoi pihaan 70 hevosella.

Tiedustelija jatkoi matkaansa jälle, mutta valkoiset alkoivat ampua Salmenniemien puolelta. Valkoisten kanssa syntyi uusi laukaustenvaihto. Punaiset vastasivat kivääreillä ja kuularuiskuillaan, joista toinen oli pystytetty liiterin nurkalle ja toinen portille.

Koko joukko jäi yöksi Kukonharjun rakennuksiin ja Syttäneen torppaan. Punaisten johtajana oli Lehtinen ja mukana oli kahdeksan punaisen ristin naista. Joukot lähtivät jo seuraavana aamuna pois, mutta puolenpäivän aikaan tuli uusi joukko punikkeja Vääksystä päin.

Punaiset poistuivat Kukonharjusta 11.–14. huhtikuuta, mutta vielä maanantaina 15. huhtikuuta siellä kävi ruotsia puhuva 60 punaisen joukko ryöstöretkellä.

Taistelu Pulkkilassa. T.k. 20. päivän illalla saapui Lahteen tieto, että Kalkkisissa ja Pulkkilassa majailee valkoisia. Lähetimme joukkojamme molempiin paikkoihin. Eilen puhdistivat joukkomme Pulkkilan valkoisista lyhyen laukausten vaihdon jälkeen. Samoin kävi Kalkkisissa, joten kumpikin kylä on puhdistettu valkoisista. Saaliiksi saatiin hevosia ja ruokatarpeita.

Turun kapinoista puna-Asikkalaan

Kirkkoherra Kaarlo Reetrikki Kares oli valittu Asikkalaan jo vuonna 1916, mutta valitusten takia hänet nimitettiin virkaan vasta syksyllä 1917. Hän lupautui ottamaan Asikkalan kirkkoherran tehtävät vastaan vuoden 1918 alusta.

K. R. Kares oli syntynyt vuonna 1873 Nakkilassa. Turkuun hän oli päätenyt Rauman, Raippaluodon, Joroisten ja Mikkelin maaseurakunnan kautta lähetysyhdistyksen johtajaksi. Mikkelin ajoilta hänellä oli takanaan jo yksi kansanedustajakausi vuosina 1907–1909 suomalaisen puolueen edustajana.

Turussa hän oli kaupunginvaltuuston jäsen ja joutui pariin päiväksi suljetuksi muiden valtuutettujen kanssa valtuustosaliin keväällä 1917, kun lakkoilevat palomiehet vaativat oikeuksiaan. Turussa elämä vuonna 1917 oli muutenkin hyvin levotonta voiryöstöineen ja miliisin lakkoineen.

Seurakuntalaisten suhtautuminen kirkkoherraan oli varauksellinen, olihan hän toiminut virassaan vasta lyhyen ajan. Hänen poikansa piispa Olavi Kares kertoo kuitenkin muistelmissaan, että asikkalalaisten punaisten käytös kirkkoherraa kohtaan oli hillitympää kuin muualta tulleiden. Kun Karesta tultiin hakemaan vallitöihin Kurhilaan, pappilan renkipoika tarjoutui hänen tilalleen.

Asikkalassa K. R. Kares toimi kirkkoherrana vuosina 1918–1924. Täälläkin hän toimi kunnanvaltuutettuna, ehtipä kansanedustajaksikin. Hän oli kokoomuksen edustajana eduskunnassa vuosina 1922–1926.

Kesken edustajakauden tuli muutto La-

K. R. Kares muistetaan jyrkkänä IKL:n miehenä. Asikkalassa hän ei ollut niin jyrkkä mielipiteiltään eikä IKL:tä vielä tuolloin tunnettukaan.

pualle, missä Kares toimi kirkkoherrana kuolemaansa asti vuosina 1924–1942.

Samaan aikaan hänen näkemyksensä jyrkkenivät ja hän liittyi Isänmaalliseen Kansanliikkeeseen (IKL) ja toimi sen johtokunnassa lisäjäsenenä. Kares tunnustettiin IKL:n johtomiehiin kuuluvaksi. IKL:n kansanedustajana hän oli kaksi kautta vuosina 1933–1935 ja 1936–1942.